

Sovon Vogelonderzoek

Samen met duizenden vrijwilligers brengt Sovon Vogelonderzoek Nederland ontwikkelingen in aantallen en verspreiding van vogels in kaart. De resultaten van de tellingen die Sovon organiseert vormen een basis voor het natuurbeleid en -beheer in Nederland. De afgelopen 50 jaar heeft Sovon een belangrijke rol gespeeld in het standaardiseren van telmethodes. Regelmatig organiseert de vereniging webinars en on- en offline telcursussen. Sovon.nl

Landschap Noord-Holland

Landschap Noord-Holland zet zich in onze provincie actief in voor bescherming en behoud van natuur, waardevolle landschappen en cultuurhistorisch erfgoed. De stichting koopt nieuwe natuur aan, vormt landbouwgronden om tot nieuwe natuur en zet zich in voor de biodiversiteit. Landschap Noord-Holland beheert in onze regio het Landje van Geijssel, de Bretten, Polder de Rondehoep en de Middelpolder. Landschapnoordholland.nl

Omgevingsdienst

Als in Amsterdam of omgeving nesten of rustplaatsen van vogels worden verstoord kun je contact opnemen met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord in Hoorn. Deze is 24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar via telefoonnummer 088-10 21 300. E-mail: postbus@odnhn.nl

Werkgroepen en initiatieven

Vogelwerkgroepen in omliggende regio's houden zich ook met bescherming bezig. Dit zijn onder andere vwg Zuid-Kennemerland, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, vwg Ouderkerk aan de Amstel en vwg Gooi en Omstreken. In ons eigen werkgebied zijn ook specifieke soortbeschermingswerkgroepen actief, zoals de IJsvogelwerkgroep en de Gierwaluwerkgroep Amsterdam. Deze opereren veelal in samenwerking met onze vogelwerkgroep.

Vogelwerkgroep Amsterdam

Naast educatie en onderzoek ziet onze vereniging bescherming als een belangrijke pijler. De Commissie Bescherming levert daar een belangrijke bijdrage aan. Deze houdt zich bezig met meldingen van (dreigende) verstoring door bewoners, wat kan resulteren in een bouwstop, bezwaarschrift of andere juridische stappen. Commissielid Teun van Dijk monitort jaarlijks de broedgevallen van roofvogels en uilen.

De Werkgroep Windturbines heeft afgelopen jaren haar standpunt geformuleerd en vertegenwoordigt de vogelwerkgroep in diverse overleggroepen. De plaatsing van windturbines in en bij het IJmeer, een beschermd Natura 2000-gebied en een belangrijke regionale trekroute, is wat betreft de werkgroep geen optie. De gemeente laat nu een overkoepelende Milieu Effect Rapportage uitvoeren, later volgt per gekozen zoekgebied een projectMER. Dan zal blijken hoeveel waarde onze regionale natuur heeft. Er is een kans dat de effecten op de volksgezondheid meer invloed hebben op keuze van de zoekgebieden dan de aantasting van natuur en milieu. ↵ ↴

Beschermen, een zaak van iedereen

Is er een betere plek om af te spreken met de Commissie Bescherming dan in de werkschuur van het Landje van Geijssel? Deze populaire aprilvogelplek is toch een beetje het tweede huis van commissielid Adrie Streefland. Ik spreek de commissie begin juni, de doortrekkers zijn weg en de avond fris. Gelukkig is er warme thee.

Drie leden vertegenwoordigen vanavond de commissie. Naast Adrie zijn Rinus Nieuwstad en Zimbo Boudewijns aangeschoven. Samen vormen ze een mooie mix van ervaren krachten en jong bloed. Na het vertrek van de vorige coördinator, Frank Warendorf, was de commissie even zoekende. Sinds vorig jaar is Adrie coördinator. Andere commissieleden zijn Gerard Hund en Teun van Dijk, die ook in het bestuur zit. De lijnen zijn kort.

Een mooie mix

Rinus Nieuwstad woont in Amstelveen, en is pas serieus gaan vogelen na z'n pensioen. 'De eerste vogel die ik ooit zag was een Ooievaar, ik moet toen een jaar of vijf zijn geweest. Dat heeft dus wel indruk gemaakt!' Als erige aan tafel heeft hij nog intensief samengewerkt met de vorige coördinator. 'Frank is gestopt, maar ik ga nog wel even door', vertelt hij.

Adrie Streefland ziet eruit alsof hij iedere dag buiten komt, en dat is ook zo. 'Ik kom uit Reewijk, waar ik in de winter van 1963 als tienjarige vogeltjes ving onder een net. Ik ben dus al zo'n zestig jaar met vogels bezig. In de jaren negentig ben ik naar Amsterdam gekomen, ik woon hier nu dertig jaar. En al die tijd ben ik lid geweest van onze vogelwerkgroep.'

Zimbo Boudewijns is ruwweg half zo oud als beide zeventigers en is sinds 2019 vogelaar. 'Ik weet nog goed dat ik mijn eerste Steltkluten zag, dat heeft me wel getripped. Best snel wist ik dat ik meer wilde doen dan alleen een beetje rondkijken. Ik heb voor de atlas geteld en doe ook de winterwatervogeltelling voor Sovon. Dit voorjaar heb ik de BMP-cursus in Oostzaan gevolgd. Ik hoop dat ik volgend jaar ook broedvogels kan gaan tellen.'

Hoe de commissie te werk gaat

'Een belangrijk deel van ons werk is reageren op meldingen', vertelt Rinus. 'Bewoners mailen het secretariaat van de vogelwerkgroep als er nesten verstoord dreigen te worden door een verbouwing of kapwerkzaamheden. Alle broedende vogels zijn **bescherm**d, dus vaak lukt het om zo'n activiteit snel stil te leggen. Zo is er begin dit jaar de renovatie van een aantal woonblokken in Noord gestopt omdat er allemaal mussennesten zaten, en heel

veel vleermuizen waarvan ze eerst dachten dat het Gierzwaluwen waren. Eén blok mocht de aannemer afmaken, maar de andere werden uitgesteld. Adrie merkt op: 'Uitgangspunt van de commissie **bescherming** is: als je iets opmerkt, of ergens vraagtekens bij hebt, ga er achteraan. En heb je steun nodig, kom dan bij ons. Dat deden bijvoorbeeld bewoners van de Pyreneeën in Nieuw-west, waar de gemeente de verwaarloosde Rietlandjes na dertig jaar wil terugbrengen in hun oorspronkelijke staat. 'Daar staan gewoon 279 bomen, daar leven vogels', zegt Adrie verontwaardigd. We hebben een bezwaarschrift ingediend namens de vogelwerkgroep, en de bewoners zelf gaan dat ook doen.'

'Uitgangspunt van de commissie **bescherming** is als je iets opmerkt, of ergens vraagtekens bij hebt, ga er achteraan. En heb je steun nodig, kom dan bij ons.'

De leden van de commissie zijn zo gekozen dat ieder een ander deel van stad dekt en de meldingen in zijn gebied opvolgt. Zimbo: 'Ik woon in Oost, de afgelopen jaren ben ik op drie of vier meldingen in mijn buurt af gegaan, eigenlijk best wel weinig.' 'We krijgen ook vaak meldingen als er gekapt dreigt te worden' vertelt Rinus. 'Vaak gaat dat om klimop die tegen woningen opgroeit. Niet

alle woningbouwverenigingen zijn dan altijd even goed bereikbaar. Maar over het algemeen lukt het allemaal aardig.'

Adrie vervolgt: 'Soms blijft het ook bij telefonisch advies, of ik stuur een mail. Zo had ik laatst iemand die Scholeksters op het dak had broeden, en daar viel een jong vanaf, zo het water in. Of wij een hekje konden plaatsen. Dat soort dingen doen we niet, als je dat belangrijk vindt kun je dat als bewoner zelf oppakken. En zo'n Scholekster moet natuurlijk ook gewoon leren dat ie daar niet moet broeden.'

Een bijzonder broedgeval

'Het zijn vaak kleine dingen', beaamt Adrie. 'Een Huismusje, een Gierzwaluw, een boompje. En af en toe komt er iets groots voorbij. Een Zeearend bijvoorbeeld. Ik mag het nu wel zeggen, de jongen zijn vliegvlug als dit nummer van de Gierzwaluw uitkomt. In de Baai van Ballast bij de Vattenfall-centrale bij Diemen is sinds oktober een jong paartje Zeearenden met een nest bezig. Dat is prachtig, het is het eerste broedpaar in onze regio. Want er zitten twee jonkies hè, twee jonge Zeearendjes, misschien wel drie. Het gaat helemaal goed, waarschijnlijk redden die het wel.'

'Laat die Zeearenden daar de eerste twee jaar gewoon lekker wennen, en blijf weg. Helaas heb je dat niet allemaal in de hand.'

'Samen met Guus van Duin van de telpost bij de Vijfhoek heb ik ervoor gestreden dat ze **bescherm**d zouden worden. Ook Ewout Huibers en Koen Wonders zijn erop gesprongen en hebben goed werk verricht (zie het artikel verderop in dit nummer - redactie). En er wordt gehandhaafd. Laatst was daar een waterskiër bezig, toen is de politie gebeld en die is er met een politieboot bij

geweest. Alleen Rijkswaterstaat kan geen boeilijnen zetten, dat mogen ze niet, zeggen ze. Dat is erg jammer.'

'En dat is niet de enige bedreiging. Ik heb tegen de Zeearendenwerkgroep Nederland gezegd: kom nou niet op het eiland, ga geen webcam ophangen, ga niet ringen.' Adrie is er overduidelijk geen fan van. 'Er zijn er zoveel met ringen bezig, met zendertjes, met tags, die beesten hangen helemaal vol met medaillons, dat wil je niet weten. Die wegen een kilo zwaarder. Laat ze daar de eerste twee jaar gewoon lekker wennen, en blijf weg. Helaas heb je dat niet allemaal in de hand.'

Ganzen schieten

Rinus vertelt: 'Ik had vorig jaar een melding van het afschieten van ganzen op het golfterrein bij de Hoge Dijk. Je merkt dat niet iedereen de regels kent, daar kunnen we ook nog weleens mee helpen. Er is een officieel besluit om het aantal Grauwe Ganzen in aangewezen gebieden in Noord-Holland op een bepaald niveau te houden. Voor Schiphol is het gebied rond de luchthaven middels een ontheffing zelfs nog verder uitgebreid. Je mag hier gewoon ganzen afschieten als je een jachtvergunning hebt en aan een aantal voorwaarden voldoet, klaar. Zolang er maar niemand neergeschoten wordt.'

'Met die vogelgriep is het ook wel zaak om het wat uit te dunnen, want stikt het van de ganzen', reageert Adrie. Zimbo blijft het een vreemde gewaarwording vinden. 'Ik stond een paar weken geleden over polder IJdoorn te kijken, met de boswachter te praten. Die regelt daar voor de vogels de waterstand op millimeterniveau. Er waren allemaal Kieviten met jongen en een paar honderd meter ernaast staat zo'n jager te knallen. Dat mag dan dus blijikbaar. Staatsbosbeheer doet dat nu niet in de broedtijd. Maar sommige jagers doen dat wel, die hebben daar maling aan of denken er niet over na.'

Festival in het broedseizoen

Heel actueel ten tijde van ons gesprek is het festival Amsterdam Open Air bij de Gaasperplas. De opbouw is in volle gang en er wordt van buiten de Vogelwerkgroep aan de commissie getrokken daar tegen in het geweer te komen. Tal van broedvogels worden daar het eerste weekend van juni verstoord, en de afgelopen weken is er zelfs een Wielewaal waargenomen. Dat is toch gewoon een Rode Lijstvogel. 'Alleen heeft het volgens ons nu geen enkele zin meer om iets tegen het festival te doen. Die vergunningen zijn verleend, je hebt geen poot om op te staan', vertelt Rinus.

'Dat festival, dat kan helemaal niet volgens de regels. Maar dan hebben ze in april een inventarisatie gedaan, ja dan zijn er ook geen nesten. Twee weken later zitten er veertig tot vijftig vogelsoorten.' Adrie merkt op: 'Er is daar door Hetty Litjens van Stichting Natuur**bescherming** Zuidoost ook al een rechtszaak over gevoerd. Je merkt dan dat het belang van de entertainmentsector het dan wint van de natuur, ook al heeft die het recht aan haar zijde.'

'Het is **heel kwalijk** dat de gemeente vergunningen zo laat verleent dat je geen bezwaar meer kán maken.'

'Daarnaast is het heel kwalijk dat de gemeente die vergunningen zo laat verleent dat je geen bezwaar meer kán maken' voegt Adrie toe. 'Misschien moeten we er toch eens werk van maken dit voor de volgende editie eerder en gezamenlijk met anderen aanpakken. Laten we proberen of dat lukt, wellicht

Contact met de gemeente

Tijdens het gesprek over het festival pleit Rinus voor het aanhalen van de contacten met de gemeente, dat was er in het verleden wel regelmatig. Zimbo verwondert zich erover dat er niet meer gelobbyd wordt. Tijdens het gesprek verkent de commissie deze avond de grenzen van haar werkterrein. 'Ik weet niet of wij het juridische bureau van de vogels moeten worden', zegt Adrie, 'met overleg kun je ook veel bereiken.'

Als voorbeeld noemt hij het overleg met de wethouder van Muiden/Gooise Meren, die had de vogelwerkgroep benaderd om advies. Langs de Diemer Zeedijk, zo van camping Zeeburg tot Muiden willen ze een natuurboulevard maken. Vanaf de zorgboerderij bij de Vijfhoek komt er een voetpad over de dijk en onderlangs een fietspad. Verder denken ze aan uitkijktorens en vloten langs het water. Ik heb hem gezegd, doe wat je wil, maak je strand bij Muiden groter, en maak IJburg strand, maar wat daartussen ligt moet je natuurgebied houden. Daar zitten otters, bevers, reeën, en boommarters, om maar wat te noemen. En die Zeearenden natuurlijk. Koen en Ewout waren daar ook bij, en de wethouder leek zeer ontvankelijk.

Maaibeleid monitoren

Een speerpunt van de commissie is het maaibeleid. Adrie is veel buiten en ziet als hij rondfiets dat er op veel plekken in het groengebied Amstelland tegenwoordig keurig maar een meter gemaaid wordt. Eerdere meldingen bij beheerder Groenvoorziening Amstelland over het maaibeleid bij Hoge Dijk en de Ouderkerkerplas hebben effect gesorteerd. 'Het begint ook allemaal wel bij ze door te dringen, maar we blijven alert', aldus Adrie.

'Die koeien staan alleen maar op stal gier te produceren en de vogels worden doodgemaaid. Onbegrijpelijk dat dat nog kan.'

Een heel andere kwestie is het maaibeleid van sommige boeren in de weilanden rond de stad. 'Ik vind het wel lastig hoor', vertelt Zimbo. Dan fiets je in mei door Waterland en zie je die Grutto's rondvliegen, hun pullen waarschijnlijk slachtoffer van het maaigeweld. Al die kale vlaktes, ik moet voor mezelf echt een manier vinden om daarmee om te gaan.' 'Het is een slachting, elk jaar weer', vertelt

Adrie. 'Er zijn boeren die op 1 mei maaien, dan mest injecteren en half mei weer maaien. Geen enkele weidevogel kan dat overleven, geen eend, geen plevier. Niks. Die koeien staan alleen maar op stal gier te produceren en de vogels worden doodgemaaid. Onbegrijpelijk dat dat nog kan.'

Zimbo sprak onlangs in het veld iemand van Water, Land & Dijken. Deze agrarische natuurorganisatie stimuleert weidevogelvriendelijk beheer, er zijn bijna 500 boeren en minstens zoveel vrijwilligers bij aangesloten. De commissie kent de organisatie niet goed en besluit ter plekke binnenkort kennis te gaan maken. Wie weet leidt samenwerking tot een betere situatie voor weidevogels. Zo zoekt de Commissie **Bescherming** naar nieuwe samenwerkingsverbanden. 'We moeten bruggen bouwen', besluit Adrie. De tijd van alles via rechtszaken aanvechten ligt toch een beetje achter ons. We zullen het samen moeten doen.' ↩

